

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ: ДОСВІД НІДЕРЛАНДІВ.

ОЛЕНА ГРИЦЕНЧУК

кандидат педагогічних наук, ст. наук. співробітник
відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій,
ЩО НАПН України, м. Київ,
helenakyiv2017@ukr.net

Ключові слова: інформаційні і комунікаційні технології, цифровізація освіти, освіта Нідерландів.

Актуальним питанням сучасної освіти є ефективне використання потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Цифровий порядок денний для Європи є однією з провідних ініціатив у рамках стратегії соціально-економічного розвитку Європейського Союзу «Європа 2020», прийнятої Європейською Радою у 2010 році. Впровадження електронного навчання (eLearning) є провідним напрямком модернізації освітньої політики в країнах Європи. Впровадження ІКТ має бути відображено в навчальних програмах, інтегровано у зміст освіти, включено до критеріїв оцінювання результатів навчання, йдеться у документі. Таким чином, сучасне освітнє середовище набуває рис цифрового [1].

Протягом останніх років відбуваються процеси цифровізації освіти України, що потребує широкого використання ІКТ, мультимедійних засобів навчання та ресурсів тощо, як зазначено в стратегічних документах, зокрема, проєкті Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року (<https://mon.gov.ua/>), концепції Нової української школи (НУШ) та ін. [2].

Технологічні тенденції впливають на всі аспекти життєдіяльності нашого суспільства, зокрема у галузі освіти [3, 4]. Педагоги Нідерландів серед іншого, виділяють чотири тенденції, які є основними і перспективними, такими, що будуть впливати найближчі п'ять років на розвиток освіти та її цифровізацію (Рис.1.).

Отже чотири освітніх взаємопов'язаних тенденції у галузі, це:

- штучний інтелект;
- інтернет речей;
- розробка інтерфейсу;
- безпека та цифровий світ.

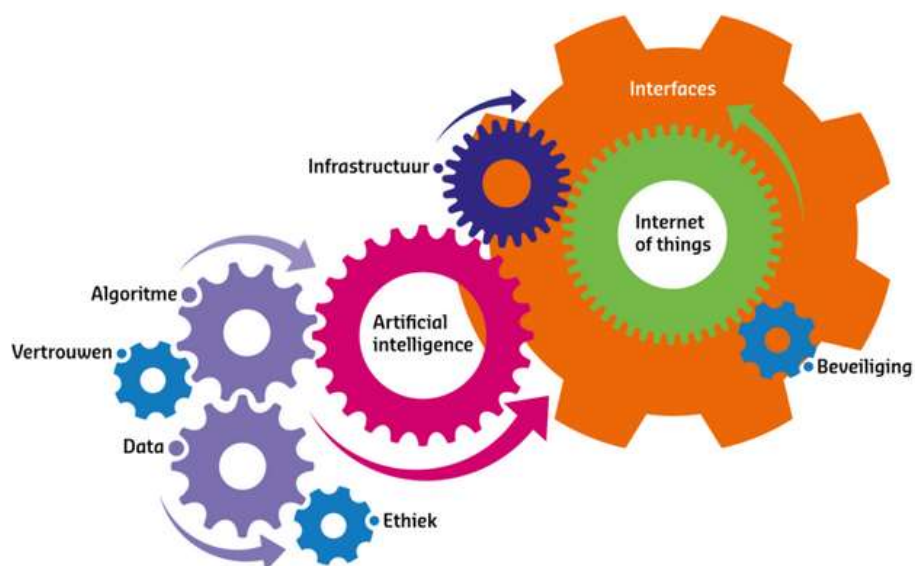

Рис.1. Взаємозв'язок тенденцій цифровізації в освіті (Kennisset, Нідерланди -2022 р.)

Розглянемо їх детальніше.

Штучний інтелект – це здатність комп'ютерів виконувати завдання, для яких люди використовують свій інтелект. Штучний інтелект уже використовується в освіті. Це дозволяє більш повно відстежувати, аналізувати та прогнозувати процес навчання учнів, надавати підтримку вчителів у прийнятті правильних рішень щодо шляху навчання учнів.

Інтернет речей – це повсякденні засоби або пристрої, підключені до Інтернету. Вони обмінюються даними без участі людини. Завдяки пристроям, комп'ютери все більше використовуються у нашому повсякденному житті. Поки є не так багато програм, розроблених спеціально для освіти, але це, на думку науковців, лише питання часу.

Розробка інтерфейсів. Через інтерфейс користувача людина може «спілкуватися» з комп'ютером і дозволити комп'ютеру виконувати завдання. Не так давно це робилося за допомогою клавіатури, миші та екрану. А також джойстику, який частіше використовувався геймерами, та сьогодні застосовується для набуття деяких професійних навичок засобами електронних симуляцій. Наразі існує набагато більше інтерфейсів, і вони набагато більш інтуїтивно зрозумілі. Це відкриває нові можливості для освіти. Прикладами таких інтерфейсів є ті, якими можна керувати за допомогою дотику, руху або мови, наприклад, сенсорні екрани, розумні колонки та окуляри віртуальної реальності (розпізнавання мовлення, чат-боти, навчальна аналітика). Деякі сучасні інтерфейси, такі як сенсорні екрани, вже є звичним явищем в освіті. Також у навчально-виховному процесі все більше і більше використовуються окуляри віртуальної реальності. Створено багато засобів, що мають пройти апробацію, перш ніж вони почнуть застосовуватись для навчання.

Безпека та цифровий світ. ІКТ можуть зробити позитивний внесок у справу створення безпеки у сучасному цифровому освітньому середовищі. Але технології також можуть зашкодити довірі до такого середовища, наприклад, через хибні новини або непродумані алгоритми.

У освіті, як зазначають нідерландські педагоги, ми маємо справу з уразливою цільовою групою – дітьми. Тому безпека, конфіденційність і довіра є важливими поняттями в освіті. Захист конфіденційності, надійність алгоритмів, постійно зростаючий збір даних – це ті важливі аспекти, на яких зосереджена увага освітян.

Сьогодні суспільство переживає цифрову трансформацію, і ця трансформація також впливає на освіту. Визначення найактуальніших викликів для освітньої галузі в найближчі роки та окреслення тенденцій є вкрай важливим для розвитку вітчизняної освіти та її цифровізації.

Використані джерела:

1. A Digital Agenda for Europe Communication from the Commission to the European Parliament, 2010. The Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Region. European Commission, Luxembourg.
2. New Ukrainian school, 2017. Ministry of Education and Science of Ukraine. Retrieved October 10, 2021 from <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
3. Гриценчук О. О., Овчарук О. В. Модель інформаційно-освітнього середовища розвитку громадянської компетентності вчителя на основі підходів Ради Європи. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Вінниця, 2019. Вип. 183. С. 129–134.
4. Een flexibele en persoonlijke leeromgeving Van losse bouwstenen naar één geheel een verkenning / ed.: K. Vermaas, A. van de Graaf. Nederland, 2015.